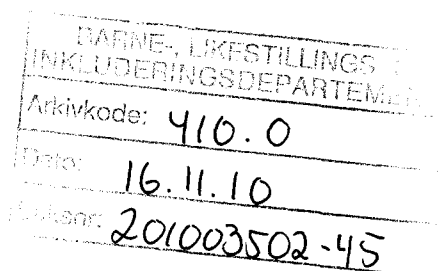

OSLO SANITETSFORENING BRUSETKOLLEN AS

Barne-, familie-, og likestillingsdepartementet
Barne og ungdomsavdelingen
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

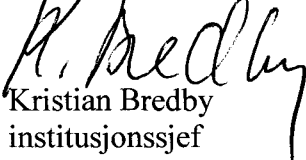

HØRINGSUTTALELSE FRA OSLO SANITETSFORENING BRUSETKOLLEN OM FORSLAG TIL REVIDERT FORSKRIFT OM RETTIGHETER OG BRUK AV TVANG UNDER OPPHOLD I BARNEVERNEVERNSINSTITUSJON

Vedlagt følger vår høringsuttalelse. Den vedlagte høringsuttalelse omhandler ikke plasseringer etter Lomt. § 4- 24 og 4- 26 da dette er plasseringer som ikke er aktuelle for vår institusjon.

Vi vil få bemerke at eksempler som er gitt i forslag til revidert forskrift er gjennomgående gode, og er til god hjelp ved fortolkning og vi anbefaler derfor at de innlemmes som merknader i den nye forskriften.

Asker 15.11.2010

Kristian Bredby
institusjonssjef

Høringsbrev- forslag til revidert forskrift om rettigheter og bruk av tvang under opphold i barneverninstitusjon (rettighetsforskriften)

Paragrafene det henvises til bak overskriftene, er paragrafene i forslag til ny rettighetsforskrift. Sidetallet viser til sidetallet i høringen.

Bakgrunn for forslaget

Ballanse mellom beboernes vern om sin integritet, og institusjonens behov for å kunne anvende tvang i konkrete tilfeller der det anses som påkrevd. Tendens til at institusjonene står overfor større og mer komplekse utfordringer enn tidligere. Manglende kontroll øker også risikoen for en smitteeffekt av rusmiddelbruk blant ungdommer på institusjon. Barn som i dag bor på barneverninstitusjon har større behov for omsorg og beskyttelse enn tidligere. Foreslår ikke i særlig grad nye tvangshjemler, men ser behovet for å tydeliggjøre den adgangen til bruk av tvang som allerede eksisterer. Fokus på institusjonens plikt til å gi ungdommene de har påtatt seg ansvaret for god og forsvarlig omsorg og behandling. Utdype hvilke muligheter og begrensinger det ligger i dette omsorgsansvaret. Klargjøre regelverket der det er mulig ved hjelp av eksempler og tolkningsmuligheter.

Bakgrunnen for forslaget er i tråd med de endringene en som institusjon har påpekt er nødvendig. Viktig grenseoppgang mellom beboernes vern om integritet og institusjonens ansvar for alle beboere. Er en god presisering. Fokuset er et totalansvar som institusjonen har og det ansvaret en har for å utøve omsorg/behandling. Godt utgangspunkt med barnets behov for omsorg.

Departementets forslag

Forskriftens formål s. 5 (§ 1)

Innta en formålsbestemmelse i forskriften. Ved tolkningstvil vil formålsbestemmelsen kunne være et nyttig moment.

Formålsbestemmelsen anses som positiv, da denne vil gi føringer for videre tolkning av forskriften. Tydeliggjør det omsorgsansvar institusjonen har.

Vern om personlig integritet s. 6 (§ 7)

Innledningsvis om personlig integritet s. 6

Trygghet og trivsel er å forstå som dette omfatter trygghet og trivsel for den enkelte og trygghet og trivsel for alle på institusjonen. Benytte begrepene "ansvar for å gi forsvarlig omsorg" og "omsorgsansvar". "Hensynet til trygghet og trivsel" benyttes når det er snakk om dette for alle på institusjonen.

Institusjonen utøver den daglige omsorgen i foreldrenes sted, og må således kunne fastsette enkelte begrensninger for å ivareta omsorgen for barnet. Inngrep som ikke ligger innenfor det som følger av omsorgsansvaret, eller ansvaret for trygghet og trivsel, krever egen hjemmel i forskriften. Departementet ønsker å belyse grensen mellom personlig integritet og på den annen side omsorgsansvaret og hensynet til trygghet og trivsel (for alle på inst.)

Er en viktig presisering, da det i nåværende forskrift ensidig er fokus på/blir tolket som, den personlige integriteten. Fylkesmannen sine tilbakemeldinger har også i stor grad vært knyttet opp til det enkelte barns rettigheter, ikke institusjonens ansvar for hele barne/ungdomsgruppa.

Forsvarlig omsorg for den enkelte

God omsorg vil blant annet innebære at institusjonen gir beboeren vern og beskyttelse slik at vedkommende ikke utsetter seg selv eller andre for fare. Tydelige rammer for å sikre barnets trygghet og god utvikling er sentralt. Barnets beste skal ligge til grunn for utøvelsen av omsorgen. Ta utgangspunkt i hva som er god og forsvarlig foreldreomsorg.

Bra å ta utgangspunkt i god og forsvarlig foreldreomsorg. Nåværende praksis innebærer at en ikke har mulighet til dette. Gir føringer av positiv karakter.

Trygghet og trivsel for alle på institusjonen og nærmere eksempler s. 9

Institusjonen har et ansvar for alle beboere. Må ta hensyn til den enkelte og fellesskapet. Beboerne må finne seg i visse innskrenkninger i sin rett til selvbestemmelse og personlige frihet av hensyn til alles trygghet og trivsel. Må skille mellom fellesrom og den enkelte beboers rom når det settes inn begrensninger.

Eksempel; plakater i fellesrom versus eget rom. Mindre adgang til å begrense ungdommens adgang til å uttrykke seg fritt på barnets eget rom.

Departementet ønsker å synliggjøre hva som ligger institusjonens omsorgsansvar. Ta utgangspunkt i hva som er god og forsvarlig foreldreomsorg. Departementet vil presisere i bestemmelsen at hensyn til trygghet og trivsel vil gjelde alle på institusjonen.

Det er viktig å ta hensyn til barnets personlige integritet, samtidig som et beboerrom er institusjonens eiendom. Det må ikke utvikle seg en praksis der det skal være lov for ungdommer og gjøre som de vil inne på eget rom, med henvisning til personlig integritet. Eksempelet som er nevnt i høringen med at støtende plakater skal få henge dersom ungdommen ikke vil ta det ned på eget rom, er med og bidrar til feil føringer. Motivering til å ta ned plakaten selv skal selvfølgelig gjøres først, men institusjonen må ha anledning til å fjerne ting fra beboerrom. Dette ligger til et naturlig foreldreansvar/omsorgsansvar.

Dette er et nytt punkt i forskriften og en viktig presisering. Dette vil kunne bidra til at institusjonens ansvar for alle beboere blir tydeliggjort, både opp mot den enkelte og i forhold til tilsynsbesøk fra Fylkesmannen.

Bruk av fysisk makt s. 11 (§§ 17 og 18)

Departementet ønsker ikke å foreta noen endringer i reglene for bruk av fysisk makt. Omtaler allikevel reglene, da disse må sees i sammenheng med institusjonens omsorgsansvar for den enkelte beboer. Vil være adgang til å gripe inn med begrenset makt overfor ungdom som sitter og røyker i fellesareal eller spiller høy musikk om natten.

Nåværende forskrift regulerer dette i § 13. Er et hensiktsmessig skille mellom §§ 13 og 18 (tvang ved akutt fare).

Retten til å bevege seg utenfor institusjonens område s. 13 (§ 9)

Institusjonen er beboerens hjem i den perioden de bor der, og det er i utgangspunktet et mål at de skal ha en tilværelse som ligner situasjonen til barn og ungdom som ikke bor på institusjon.

Eksemplene som nevnes, er eksempler som underbygger det omsorgsansvaret institusjonen har for den enkelte og er i samsvar med det foreldre har ansvar for. Eksemplene er med og gir retning i tolkning av forskriften, noe som anses som en styrke (eks. leggetider, forlating av inst.området).

Særskilte regler for beboere plassert med hjemmel i atferdsbestemmelsene s. 14

Ikke kommentert fra vår side, da dette bør gjøres av de som har plasseringer etter atferdshjemlene.

Retten til å bevege seg fritt innefor institusjonens område s. 16 (§ 9)

Individuell vurdering ift. hver enkelt beboer. Rett til å hindre ungdommer å oppholde seg på samme rom, eksempelvis ved trakasering. Strengere regler for yngre barn. Departementet foreslår å presisere i forskriftsteksten at institusjonen kan begrense beboerens rett til å bevege seg innenfor institusjonsområdet for å gi forsvarlig omsorg til den enkelte.

Presiseringen underbygger institusjonen omsorgsansvar, som er utgangspunktet for at grensene settes.

Særskilte regler for beboere plassert med hjemmel i atferdsbestemmelsen er berørt i høringsbrevet, og bør kommenteres av de institusjoner som har plasseringer etter disse paragrafene.

Samvær og besøk i institusjonen s. 18 (§ 10)

Departementet ønsker å samle de bestemmelser som gjelder samvær og besøk for alle beboere i en bestemmelse.

Dette vil medføre en ryddighet i forskriften og er et rent kosmetisk grep.

Her er det også særskilte regler for beboere plassert etter atferdshjemlene. Bør kommenteres av andre institusjoner.

Bruk av elektroniske kommunikasjonsmidler s. 19 (§ 11)

Dagens rettighetsforskrift er knyttet opp til telefonbruk og telefon som kommunikasjonsmiddel. Departementet vil innta en bestemmelse i forskriften som omfatter mer en telefon om mobil. Foreslår å utvide bestemmelsen til å gjelde alle elektroniske kommunikasjonsmidler. Departementet mener at det må være tilstrekkelig å nekte bruk, ikke nekte barnet/ungdommen å ha med seg elektroniske kommunikasjonsmidler. Departementet har fått innspill om at det ikke alltid er tilstrekkelig å bestemme at bruken av mobiltelefon skal begrenses. Departementet mener at det må være adgang til helt kortvarig å inndra kommunikasjonsmiddelet. Departementet er kommet fram til at det ikke skal fattes vedtak ved begrensinger som følger av institusjonens omsorgsansvar eller hensynet til trygghet og trivsel. Kravet til enkeltvedtak er derfor ikke inntatt i forslag til ny § 11.

Dette vil være i tråd med dagens utvikling og behovet institusjonen har for å kunne begrense barn/ungdommer sin kontakt i gitte perioder. Begrunnelsen er igjen knyttet opp til god og formålstjenelig omsorg. At kravet til vedtak ved inndragning/nektebruk av elektroniske kommunikasjonsmidler synes hensiktsmessig. Dersom barnet skulle oppleve denne begrensingen som urimelig, har det på generelt grunnlag anledning til å klage til Fylkesmannen både på tilsynsbesøke eller på tlf/skriftlig. Paragrafen understreker institusjonen sitt omsorgsansvar og gir den muligheter til faktisk å utøve dette.

Her er det også særskilte regler for beboere plassert med hjemmel i atferdsbestemmelsene. Bør kommenteres av andre institusjoner.

Kroppsvisitasjon s. 23 (§12)

Mistanken må være knyttet til den situasjonen det er aktuelt å foreta kroppsvisitasjon i. Det er tilstrekkelig at man etter en individuell vurdering har konkrete holdepunkter for at beboere oppbevarer rusmidler eller farlige gjenstander. Departementet ønsker i stor grad å videreføre gjeldene hjemmel, men med unntak av utvidelse av anvendelsesområdet. Utvidelse i forhold til at beboere besitter tyvgods, stort omfang av tabletter, dopingmidler. Utvide kroppsvisitasjon til å gjelde munnhulen.

Dette er en hjemmel som i liten grad benyttes hos oss. Synes hensiktsmessig med utvidelse kroppsvisitasjon til å gjelde munnhulen.

Ransaking av rom og eiendeler s. 25 (§ 13)

Departementet ønsker å utvide bestemmelsen til også å gjelde ransaking ved begrunnet mistanke om at beboer skuler tyvegods. Departementet mener også at institusjonen skal ha adgang til å ransake beboerens rom og eiendeler i de tilfeller det er begrunnet mistanke om at han/hun besitter andre skadelige medikamenter, samt til brukerutstyr rus.

Er i tråd med de utfordringer institusjoner står over for og det behovet en har for ivaretagelse av barnet/ungdommen.

Beslaglegging, tilintetgjøring og overlevering til politiet s. 26 (§ 14)

Departementet utvider bestemmelsen tilsvarende kroppsvisitasjon og ransaking av rom og eiendeler.

Utvidelsen synes hensiktsmessig og er i tråd med utvidelsen av de to forrige gående paragrafene.

Urinprøver s. 27 (§ 16)

Departementet ser at det kan være behov for frivillig urinprøvetaking. Det stilles formkrav til dette.

Dette er i tråd med de behov institusjoner over flere år har gitt signaler om at er nødvendig. Dette vil gi institusjoner ett nytt virkemiddel for å begrense ungdommers rusbruk på institusjon.

Her er det også særskilte regler for beboere plassert etter atferdshjemlene. Bør kommenteres av andre institusjoner.

Rømming s. 29 (§ 19)

Departementet er kjent med at roller og ansvarsfordeling mellom institusjon, barneverntjenesten og politiet har vært et problem i praksis. Institusjonen har hovedansvar ved rømming.

Endringene i forskriften utydeliggjør barneverntjenestens sitt ansvar. Det står at institusjonen skal i et eventuelt samarbeid med barneverntjenesten... Det bør framheves at barneverntjenesten har et ansvar også ved rømming, ut over det som er foreslått.

Dokumentkravene i forskriften s. 31

Her foreligger det en gjennomgang av de ulike dokumentkravene i dagens forskrift.

Denne gjennomgangen framstår som oversiktlig.